

I. cena za krásu – Karlovy Vary 1929

Z útlé knížky Nimcovič – Vybrané partie mezinárodního turnaje v Karlových Varech 1929, která vyšla v ruštině v roce 1930 v nakladatelství VSKF Šachmatnyj listok (edice Bibliotěčka šachmatista, č. 13-14), nabízím partii, která byla oceněna I. cenou za krásu.

Friedrich Sämisch – Ernst Grünfeld

18. kolo

1.d4 Jf6 2.c4 e6 3.Jc3 Sb4 4.a3

Sämischův tah, vedoucí k přibližně rovné hře.

4. ...Sxc3+ 5.bxc3 d6

Nesprávná strategie. Mělo se přejít tahem 5. ...d5 do varianty dámského gambitu, při kterém se provedený tah pěšcem „a“ ukazuje rovnocenný ztrátě důležitého tempa.

6.f3 O-O

Také ještě teď bylo třeba se rozhodnout pro 6. ...d5, i když v tomto případě by se již muselo počítat s kombinační variantou: 7.e4 Jxe4 9.Dg4 atd.

7.e4 e5 8.Sd3 Jc6

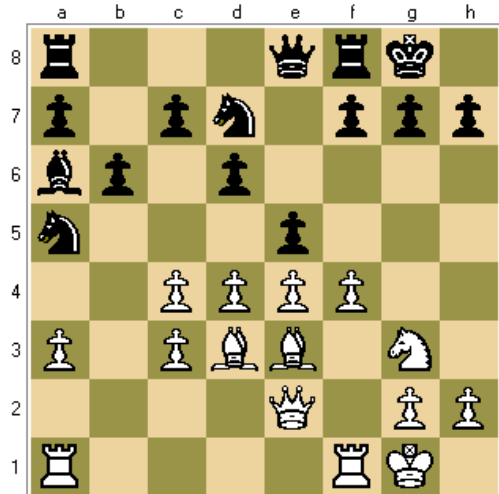
Opětovně nesprávně. Bylo třeba za každou cenu vynutit d4-d5, třeba i za cenu pozičně pochybného tahu c5; např.: 8. ...c5 9.Je2 Jc6 10.Se3 b6 a bílému se sotva podaří provést tah f4, jevící se jako hlavní myšlenka celé výstavby bílého.

9.Je2 Jd7

Připravuje f7-f6 (pro případné f4) a rovněž – trojí napadení na pěšce c4, který bude atakován střelcem z a6, jezdcem z a5 a dámou z f7 nebo e6. Tento plán sám o sobě není špatný, ale Grünfeld nicméně, očividně, nedoceňuje kombinační šance bílého, které vzniknou po f2-f3.

10.O-O b6 11.Se3 Sa6 12.Jg3 Ja5 13.De2 De8 14.f4

A to je onen tah, který se jeví jako hlavní a téměř jediný trumf bílého v tomto Sämischově zahájení, tj. ve variantě s 4.a3.

14. ...f6

Pravděpodobně se mělo hrát 14. ...ef 15.Vxf4 De6, aby vyvolal tah 16.d5, osvobozující pole e5 pro černého jezdce. Nicméně, bílý by namísto 16.d5 zahrál 16.Jf5 s divokými komplikacemi. Uvedu některé varianty: I. 16.Jf5 Sxc4 17.Vh4 (s hrozbou 18.Sxc4 Dxc4 19.Je7+ Kh8 20.Vxh7+ a 21.Dh5 mat) ...Sxd3 18.Dh5 Jf6 19.Dg5 g6 (na Je8 by přišlo 20.Je7+ a poté 21.Vxh7+!) 20.d5 Jxe4 21.Dh6 a matuje; II. 16.Jf5 g6! 17.Vh4 gf? 18.ef De7 19.Dg4+ Kh8 20.Vxh7+ Kxh7 21.f6+ a matuje; III. 16.Jf5 g6! 17.Vh4 Sxc4! 18.Sxc4 Jxc4 (Dxc4 19.Dg4 s útokem) 19.d5 Df6 20.Dxc4 Je5 21.Df1 gf 22.Vf4 s nejasným průběhem.

15.Vf3 Kh8

Pokud 15. ...De6 16.Jf5 Sxc4, tak 17.Vg3 g6 18.Dh5 Vf7 s elegantním závěrem: 19.Jh6+ Kf8 20.f5!! gh 21.Vg8+ Ke7 22.Vxa8! a vyhraje; např.: 22. ...Vf8 23.Vxf8 Jxf8 24.fe Sxd3 25.d5 Sxe4 26.Jg8+ a bílý získává figuru.

16.Vaf1 Df7

Toto umožňuje bílému provést operaci: 17.ef de 18.d5, dočasně zabezpečuje pěšce c4 před napadením. Ale tak jako má černý po uvedených tazích přece jen možnosti obnovení napadání na c4, při čemž postavení jeho krále nezavdává důvod ke zvláštním obavám, tak postihujeme Grünfeldem zvolený manévr a nehodláme dát přednost tahu 16. ...De6; např.: 17.Jf5 Sxc4 18.Vh3 Sxd3? (lepší je opravdu g6) 19.Dh5 a vyhraje (19. ...Dg8 20.Je7 g6 21.Jxg6+ Kg7 22.Je7! atd.)

17.fxe5

Nyní 17.Jf5 Sxc4 18.Vh3 nevychází, neboť po 18. ...Sxd3 neexistuje možnost Dh5. (Dáma z f7 lépe chrání rošádu, než z e6.)

17. ...dxe5 18.d5 Jb7!

Černý to celé zahrál velmi přesně: jezdec se směřuje usadit na d6, odkud bude ohrožovat pěšce f5.

19.Jf5 Jd6! 20.Vh3?

Měl se podpořit jezdec tahem 20.g4; např.: 20. ...Jxf5 21.gf.

20. ...g6?

Rychlý revanš za soupeřův slabý tah. Mělo se hrát 20. ...Jxf5; např.: 21.ef e4! 22.Sxe4 Vae8 23.Sd3 Je5; nebo 21.Vxf5 g6 22.Vf2 De7 a černý se může bránit.

21.Jh6

Silný jezdec!

21. ...Dg7 22.g4 g5 23.Vh5 Jc5 24.Sxc5 bxc5 25.Vf3 De7 26.Vfh3 Sc8

Pozice černého se začíná tříštit. Střelce měl opustit pole a6 (aby v případě Jf5 byla obrana Sxf5 plus Vf7), tj. zrušit tlak na pěšce c4. V důsledku toho se uvolňuje dáme e2.

27.Df2!

Správně!

27. ... Je8 28.Vf3

Další fáze – příprava tahu h4.

28. ...Jg7 29.Vhh3 Sd7? 30.Vhg3

Namísto tahu 29. ...Sd7 se mělo hrát 29. ...Je8! V tom případě by na odpověď 30.Vhg3 byla možnost: 30. ...Kf7! 31.Jf5 Sxf5 32.gf h5! s konsolidací; nebo: 32.Vxf5 (namísto 32.gf) ...Jd6! 33.Vf3 Jf7! 34.Vg2 (34.h4? gh 35.Vg2 Jg5!) ...Jh8!! Plus Jg6 a Jf4 s převahou u černého.

30. ...Se8 31.h4 gxh4

31. ...Sg6 32.Vh3 a potom 33.Dh2 rovněž neslibovalo černému nic dobrého.

32.Vg2

Přesné vedení útoku ze strany Šamische, zatímco Grünfeld očividně plně nevyužívá možnosti, které má k dispozici.

32. ...h3 33.Vxh3 Sg6 34.Vf3 Vab8 35.Dh4 Vb3

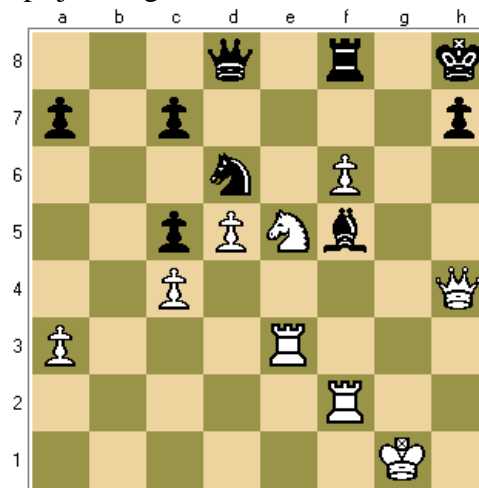
Protože dostatečná obrana stejně neexistuje, rozhoduje se černý pro zoufalý výpad.

36.Vgf2 Vxc3 37.g5 Je8 38.gxf6 Dd8 39.Jg4 Vxd3

Aby prodloužil agónii.

40.Vxd3 Sxe4 41.Ve3 Jd6 42.Jxe5 Sf5

Nyní přijde elegantní závěr!

43.Vxf5! Jxf5 44.Jg6+ Kg8 45.Ve7!!

Vyhrávalo, pravda, také jednoduché 45.Je7+, ale tah v partii je přece jen okouzlující.

45. ...Vf7 46.Vxf7 Kxf7 47.Je5+ Kf8 48.Dxh7 1-0

Partie, bez ohledu na některé nedostatky, zanechává nejlepší dojem. Hluboký plán černého: 14. ...f6, 15. ...Kh8 a 16. ...Df7; další jemnosti obrany: Ja5-b7-d6; přesné vedení útoku ze strany Šamische (po chybě černého 20. ...g6); vytěsnění černých figur (střelce a6 a pak také jezdce d6) od pěšce c4 a půvabně zakončený útok bílého – to všechno dává bohatou stravu jako chytrosti, tak také vnímání čtenáře.

To, že černý, kdyby hrál 29. ...Je8, mohl dosáhnout remízy, nemůže být uznáno jako nedostatek, který absolutně změnil partii. Spíše bychom řekli, že tato skutečnost jenom pouze dokazuje, že do 29. tahu hráli oba soupeři přibližně stejně.

Partie byla oceněna I. cenou za krásu.